REPUBLIKA SLOVENIJA
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Železna cesta 16, 1000 Ljubljana
T: 01 473 55 31
E: gp@zagovornik-rs.si

**Ministrstvo za delo, družino,
socialne zadeve in enake možnosti**
Mag. Ksenija Klampfer, ministrica

Štukljeva cesta 44
1000 Ljubljana

E: gp.mddsz@gov.si

Številka: 511-29/2019/1
Datum: 31. 5. 2019

Zadeva: **Priporočilo Zagovornika načela enakosti, da Vlada Republike Slovenije še naprej zagotavlja sodelovanje svojega predstavnika v Delovni skupini na visoki ravni za nediskriminacijo, enakost in raznolikost**

Spoštovana gospa ministrica,

18. in 19. junija 2019 bo v Stockholmu v organizaciji švedskega Ministrstva za zaposlovanje potekal peti seminar Delovne skupine na visoki ravni za nediskriminacijo, enakost in raznolikost (*High Level Group on Non-Discrimination, Equality and Diversity*; v nadaljevanju: HLG) o izmenjavi dobrih praks. Seminar je namenjen izmenjavi izkušenj držav članic EU pri uresničevanju Priporočila Komisije (EU) 2018/951 z dne 22. junija 2018 o standardih za organe za enakost.[1] Za Zagovornika načela enakosti (v nadaljevanju: Zagovornik) so ta priporočila Evropske komisije velikega pomena, saj se osredotočajo na ukrepe, ki naj bi jih države članice izvajale za zagotavljanje neodvisnega in učinkovitega delovanja tovrstnih organov ter njihove dostopnosti osebam, ki se soočajo z diskriminacijo. Priporočila so bila med drugim pomembna pri vzpostavljanju Zagovornika kot neodvisnega državnega organa, tako v vsebinskem, kot tudi v organizacijskem smislu.

Zagovornik je seznanjen, da je Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZEM) sekretariatu HLG predlagalo, da se v imenu Republike Slovenije seminarja HLG v Stockholmu udeleži predstavnik Zagovornika. Na tem mestu izpostavljamo, da je Evropska komisija kot sekretariat HLG države članice, ki so kot edine predstavnike na seminarju imenovale predstavnike organov za enakost, opozorila na neustreznost takih odločitev. Poudarila je, da se organi za enakost redno srečujejo v okviru evropske mreže organov za enakost Equinet, ter da so seminarji v okviru HLG prvenstveno namenjeni javnim uslužbencem državnih organov, odgovornih za *izvajanje* proti-diskriminacijske zakonodaje in proti-diskriminacijskih politik v državah članicah. Evropska komisija je ob tem pojasnila, da je sodelovanje organov za enakost kot drugega predstavnika države članice na srečanju HLG dobrodošlo v primerih, ko država članica že imenuje vladnega predstavnika.

Opisana situacija po oceni Zagovornika odpira tudi širše vprašanje sodelovanja predstavnikov Republike Slovenije v HLG. MDDSZEM je mesto stalnega predstavnika v HLG prevzelo pred dvema letoma. Zagovornik je seznanjen z mnenjem MDDSZEM, da obseg in namen HLG presegata delovno

[1] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0951&from=EN

področje vašega ministrstva, ker se nanašata na najširši možen nabor skupin oseb z osebnimi okoliščinami, na podlagi katerih je diskriminacija prepovedana. Vsled navedenemu je bila Zagovorniku v preteklosti že predstavljena možnost prenosa zadeve, torej stalnega predstavništva v HLG, nanj, saj naj bi bil po mnenju MDDSZEM za tematiko, ki jo obravnava HLG, pristojen Zagovornik. Po natančni proučitvi zadeve v zvezi s tem v nadaljevanju povzemamo ključne ugotovitve.

*

HLG ima status neformalne stalne strokovne skupine, ki jih Evropska komisija ali njeni generalni direktorati ustanavljajo z namenom pridobivanja zunanjih znanj in izkušenj, ki bi Evropski komisiji lahko pomagale pri oblikovanju politik in zakonodajnih predlogov na različnih področjih. HLG je leta 2015 ustanovil Generalni direktorat za pravosodje in potrošnike, jedro njenega mandata pa obsega razvoj in izvajanje politik na evropski in nacionalni ravni za boj proti diskriminaciji ter spodbujanje enakosti in raznolikosti; poglabljanje sodelovanja in usklajevanja pristojnih organov držav članic za doseganje raznolikosti in dejanske enakosti v praksi ter; usklajevanje skupnih prizadevanj članov HGL za zagotavljanje enakosti in varstvo pred diskriminacijo.[2] **Mandat HLG[3] določa, da lahko vsako državo članico zastopata dva predstavnika. Prvega, *stalnega* predstavnika imenuje nacionalni organ, odgovoren za politike spodbujanja enakosti in boja proti diskriminaciji na podlagi rase ali etničnega porekla, vere ali prepričanja, invalidnosti, starosti, spolne usmerjenosti in spolne identitete**. Stalni predstavnik ima lahko tudi nadomestnega člana HLG, ki pa mora biti imenovan pod enakimi pogoji kot oseba, ki jo nadomešča. Na drugo prosto mesto v HLG pristojno ministrstvo povabi dodatnega predstavnika z relevantno ekspertizo.

Na podlagi pravil o imenovanju predstavnikov držav članic v HLG, ki izhajajo iz njenega mandata, ter na podlagi zgoraj navedenih stališč Evropske komisije v primeru naslednjega seminarja HLG v Stockholmu, Zagovornik ugotavlja, da *ne more in ne sme prevzeti mesta stalnega predstavnika Republike Slovenije v HLG.* To mesto je namreč namenjeno državnim organom, odgovornim za načrtovanje in izvajanje politik spodbujanja enakosti in varstva pred diskriminacijo. Zagovornikove naloge in pristojnosti so natančno opredeljene v 21. členu Zakona o varstvu pred diskriminacijo (Uradni list RS, št. 33/16 in 21/18 – ZNOrg; v nadaljevanju: ZVarD) in so omejene na nadzor nad izvajanjem ZVarD in drugih področnih zakonov o varstvu pred driskriminacijo, raziskovanje, poročanje, spremljanje, ozaveščanje in podajanje priporočil v zvezi s preprečevanjem in odpravljanjem diskriminacije ter sprejemanjem posebnih in drugih ukrepov za odpravo diskriminacije. ZVarD v drugem odstavku 14. člena določa, da so ministrstva in vladne službe, pristojni za področja iz 2. člena ZVarD, oziroma za skupine oseb z določeno osebno okoliščino, tiste, ki so zadolžene za pripravo predlogov ukrepov na svojem delovnem področju. To so torej državni organi, ki so – v smislu Mandata HLG – odgovorni za izvajanje *politik* varstva pred diskriminacijo in spodbujanja enakosti ter enakega obravnavanja, zato Zagovornik ugotavlja, da bi moralo mesto stalnega predstavnika Republike Slovenije v HLG zasedati pristojno ministrstvo oziroma vladna služba. Hkrati Zagovornik izraža velik interes, da v skladu s 4.(c) točko Mandata HLG v slednji zaseda mesto drugega predstavnika Republike Slovenije.

Zagovornik se je seznanil s stališčem MDDSZEM, da obseg dela HLG presega delovno področje vašega ministrstva, tako z vidika področij, na katerih se diskriminacija pojavlja (2. člen ZVarD), kot tudi z vidika različnih osebnimh okoliščin, ki so lahko razlog za diskriminacijo (1. člen ZVarD). Zagovornik meni, da to odpira širše in nadvse pomembno vprašanje **odsotnosti državnega organa na ravni Vlade Republike Slovenije (in njenih ministrstev oziroma služb)**, ki bi bil odgovoren za koordinacijo načrtovanja in izvajanja politik in ukrepov varstva pred diskriminacijo in spodbujanja enakosti.

Posledice odsotnosti takšnega organa se namreč ne odražajo zgolj v konkretnem primeru stalnega predstavništva v HLG, temveč tudi na drugih, pomembnejših ravneh, kot so npr. oblikovanje celovite nacionalne strategije in politike za varstvo pred diskriminacijo in spodbujanje enakosti; oblikovanje področnih strategij in politik nediskriminacije za vse diskriminirane skupine; s tem povezano usklajeno poročanje Republike Slovenije mednarodnim institucijam glede izpolnjevanja mednarodnopravnih obveznosti na področju uresničevanja človekovih pravic itn. V povezavi s tem je odprto tudi vprašanje neobstoja kontaktne oziroma koordinacijske točke na ravni Vlade Republike Slovenije, ki bi bila odgovorna za celostno obravnavo vprašanj nekaterih diskriminiranih družbenih skupin, med katerimi izstopa odsotnost jasne kontaktne točke za vprašanja LGBTIQ+.

---

[2] Glej Mandat Delovne skupine na visoki ravni za nediskriminacijo, enakosti in raznolikost (Mandat HLG), 3. točka, str.2, dostopno na: http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetailDoc&id=18850&no=1

[3] Prav tam, točka 4), str.3.

Ne glede na opisano situacijo je stališče Zagovornika, da mora Republika Slovenija v vsakem primeru zagotavljati stalnega predstavnika v HLG, ki bo v delovni skupini sodeloval kot predstavnik Vlade Republike Slovenije oziroma pristojnega ministrstva ali vladne službe. Kakor pa smo navedli zgoraj in že prej večkrat poudarili, smo pri Zagovorniku zelo zainteresirani za aktivno sodelovanje na način, da zagotovimo udeležbo našega predstavnika kot vsakokratnega drugega člana delegacije Republike Slovenije v HLG.

Z lepimi pozdravi,

Pripravil:
Samo Novak
Svetovalec Zagovornika I

Miha Lobnik
ZAGOVORNIK NAČELA ENAKOSTI

Poslano:
- naslovniku (elektronska pošta),
- zbirka dok. gradiva.

V vednost:
- ga. Breda Božnik, državna sekretarka na MDDSZEM (breda.boznik@gov.si)
- Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije (gp.kpv@gov.si)